

Pocitové mapy ukazují, jak se lidé cítí ve svém okolí

Díky tomuto nástroji může město či obec zjistit, jak se v něm lidem žije a pracuje, kde tráví svůj volný čas, kam rádi chodí či kde se cítí nebezpečně. A také kde by chtěli více zeleně, kde jsou problémy s parkováním nebo je tam příliš hluku, kde jsou zanedbaná místa, která by si zasloužila rekonstrukci. Občané tak mohou vyjádřit své názory na stávající stav i budoucí rozvoj města.

Pocitová mapa je prostředek, který umožňuje lidem zaznamenat emoční preference ohledně míst, kde bydlí či se v nich často pohybují. „Každý může určitý problém vnímat jinak, ale když odpoví tisíc lidí na stejný dotaz, výsledky jsou nějakým způsobem reprezentativní. Město s nimi může dále pracovat. Zjistí, které oblasti jsou problémové, kde je potřeba řešit bezpečnost nebo na která místa v obci jsou občané hrdí,“ vysvětluje Jiří Pánek z Katedry rozvojových a environmentálních studií Univerzity Palackého v Olomouci, jeden z autorů projektu PocitoveMapy.cz. První mapu realizoval s kolegy v roce 2014 ve Velkém Meziříčí. Od té doby se k projektu v různých podobách připojily desítky měst a obcí. Někdo může namítat, že se jedná pouze o subjektivní hodnocení, autoři se ale snaží nalézt nějakou „skupinovou shodu“, se kterou se dále pracuje.“ Pocitová mapa je druhem crowdsourcingu, což by se mohlo přeložit jako „moudrost davů“. Výsledky jsou vyhodnocovány jak kvantitativně, z hlediska množství bodů na určité lokalitě, tak i kvalitativně neboli obsahy komentářů k jednotlivým bodům. Vždy ale záleží na účelu mapy, otázkách či doplňkových dotaznících,“ vysvětluje Jiří Pánek.

S pocitovými mapami pracuje i odbor prevence kriminality

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra certifikoval Metodiku identifikace a hodnocení bezpečnostně rizikových lokalit ve městě, jejímž autorem je Vysoká škola báňská, s cílem doporučit standardizovaný postup pro identifikaci a hodnocení bezpečnostně rizikových lokalit ve městě s využitím dat o registrované kriminalitě a dat z pocitového

mapování. Lidé zobrazují na mapě své pocity, zkušenosti, mohou přidat i názor na konkrétní jevy v daném území. „Je třeba podotknout, že se jedná

o pocity subjektivní, které nemusí nutně být ve shodě s realitou, ale zobrazují, jak to lidé vnímají. V prevenci kriminality pracujeme zejména s mapami pocitu bezpečí, které nám zobrazují, jak se lidé cítí na daném území v souvislosti s kriminalitou a kriminálně rizikovými jevy. Průzkum lze zaměřit i na konkrétní druhy kriminality, na určité situace, okolnosti a podobně. Tyto prostorové nástroje nám pomáhají zjistit subjektivní obavy lidí, ale i odhalit nová riziková místa a problémy, o kterých z oficiálních úředních statistik a záznamů nevíme. Dávají nám tak příležitost ještě více zvyšovat bezpečnost v obcích a jejich částech,“ vysvětluje Michal Barbořík, ředitel Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra.

Analýzou těchto map lze odhalit místa, která obyvatelé vnímají jako riziková či nebezpečná, a souvislosti, za jakých je jako takové vnímají. Další analýzou či dodatečným dotazováním pak realizátoři mohou zjistit i důvody, proč to tak lidé vnímají. Mohou odhalit skutečná riziková místa, která například nevyplývají z úředně evidované kriminality, a následně pak problém řešit. Mohou ale také zjistit, že lidé jako nebezpečná vnímají i místa, kde k žádnému protiprávnímu jednání nedochází, ale je tam jiný problém, který takové pocity u lidí vyvolává.

Díky metodice může obec zmapovat rizikové jevy sama

Sběr dat a jejich vyhodnocení může obec realizovat několika způsoby. I dnes jsou obce, které informace sbírají v textové podobě volnou formou nebo nechávají občany do tištěných map zapichovat špendlíky. Na druhou stranu stále více obcí již využívá elektronické nástroje s využitím mapových podkladů, čímž je pak celý proces významně efektivnější.

V metodice je jasně a jednoduše popsán návod a uvedeny jsou i volně dostupné nástroje, jak si obec může sama profesionálně tyto mapy včetně základního dotazníkové šetření vytvořit a realizovat a tím i ušetřit nemalé finanční prostředky. Na základě těchto zjištění a následných analýz pak může obec efektivněji, cíleněji, rychleji řešit problémy, které obyvatele trápí. Konkrétní opatření záleží na povaze problému, mohou spočívat například v posílení či lepším cílení policejních hlídek, instalaci kamerového systému, osvětlení, v úpravách prostředí, práci s problémovými skupinami osob (např. nudící se mládež, bezdomovci), v nastavení regulací v obecních vyhláškách nebo i jen ve větší informovanosti občanů, pokud jejich obavy nejsou podloženy. ■

foto: freepik.com

